

Sygn. akt I PK 308/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący)
SSN Zbigniew Myszka (sprawozdawca)
SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa G. N.
przeciwko Spółdzielni Inwalidów w O.
o zapłatę wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy w kwocie 171. 257 zł,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 października 2015 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]z dnia 30 czerwca
2014 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Po rozpoznaniu apelacji pozwanej Spółdzielni Inwalidów Sąd Apelacyjny -
Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 30 czerwca 2014 r.
wydanym w sprawie z powództwa G.N. o zapłatę wynagrodzenia za czas

pozostawania bez pracy w kwocie 171.257 zł, zmienił wyrok Sądu Okręgowego z dnia 28 lutego 2014 r., zasądający dochodzone roszczenie w całości, w punkcie pierwszym w ten sposób, że powództwo oddalił (pkt 1); zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 11.825,66 zł tytułem zwrotu spełnionego świadczenia (pkt 2); odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu za obie instancje (pkt 3).

W sprawie tej ustalono, że powódka w pozwie skierowanym przeciwko pozwanej domagała się zasądzenia kwoty 171.257 zł tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy w okresie od dnia 5 lutego 2011 r. do 23 lipca 2012 r., z ustawowymi odsetkami od dnia 25 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. W dniu 24 czerwca 2013 r. powódka zgłosiła gotowość do pracy w wykonaniu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego z dnia 18 czerwca 2013 r., przywracającego ją do pracy w pozwanej Spółdzielni. Pracodawca skierował ją na badania lekarskie na stanowisku kierownika specjalisty ds. księgowości, po czym powierzył jej pracę na innym stanowisku, „do którego powódka nie miała kwalifikacji”. Po przyjęciu do pracy powódka zwróciła się na piśmie do pozwanej o wypłatę wynagrodzenia za wyżej wymieniony okres pozostawania bez pracy, jednakże spotkała się z odmową. Powódka przed przywróceniem do pracy otrzymywała wynagrodzenie miesięczne w wysokości 11.825,66 zł. W pozwie dochodziła zasądzenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy od daty niezgodnego z prawem zwolnienia z pracy do zawarcia nowego stosunku pracy. Wysokość należnego wynagrodzenia powódka pomniejszyła o potrącone oświadczeniem z dnia 24 czerwca 2013 r. i wypłacone przez pozwaną odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę w wysokości 35.476,98 zł.

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo i zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 171.257 zł, z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 25 czerwca 2013 r. Postanowieniem z dnia 14 marca 2014 r. Sąd Okręgowy uzupełnił powyższy wyrok nadając mu rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 11.825,66 zł.

Natomiast Sąd Apelacyjny ustalił, że w okresie pozostawania bez pracy powódka od dnia 23 lipca 2012 r. nawiązała stosunek pracy z Fundacją [...] na stanowisku głównej księgowej za wynagrodzeniem 4.056 zł w stawce zasadniczej,

1.260 zł tytułem dodatku funkcyjnego oraz prawem do premii. W dniu 24 czerwca 2013 r. stawienia się do pracy w pozwanej Spółdzielni stosunku tego nie rozwiązała, korzystając z urlopu wypoczynkowego od 2 czerwca 2013 r. do 8 lipca 2013 r. W ocenie Sądu drugiej instancji, dla oceny gotowości podjęcia pracy przez powódkę u strony pozwanej istotne były zdarzenia i zachowanie spornych stron poczynając od 24 czerwca 2013 r., w którym powódka pojawiła się o 7⁰⁰ w pozwanej Spółdzielni zgłaszając ustnie i na piśmie gotowość podjęcia pracy na stanowisku głównej księgowej. O godzinie 8⁰⁰ tego dnia powódka została skierowana przez Prezes Spółdzielni E. M. do lekarza w celu stwierdzenia jej zdolności do pracy na stanowisku kierownika działu - specjalisty ds. księgowości. Powódka konsultowała swoje postępowanie telefonicznie ze swoim prawnikiem. W tym okresie stanowisko głównego księgowego zajmowała Prezes Spółdzielni E. M., która znajdowała się w ciąży. O godzinie 13⁰⁰ tego samego dnia powódka po wykonaniu badań wróciła do pozwanej Spółdzielni ze zaświadczeniem lekarskim. Została wówczas zwolniona przez Prezes Spółdzielni z obowiązku świadczenia pracy na resztę dnia i na dzień następny, ponieważ w dniu 25 czerwca 2013 r. w pozwanej Spółdzielni miało odbyć się walne zgromadzenie, którego przedmiotem obrad była między innymi likwidacja działu recyklingu. W dniu 26 czerwca 2013 r. powódka ponownie stawiała się do pracy i o godzinie 8⁰⁰ Prezes Spółdzielni wręczyła jej pismo o powierzeniu na okres 3 miesięcy w trybie art. 42 § 4 k.p. obowiązków kierownika działu recyklingu, który miał siedzibę w innym miejscu niż siedziba pozwanej. Powódka odmówiła podjęcia pracy w tym dziale bez zapoznania się z zakresem obowiązków kierownika działu recyklingu, argumentując, że stanowisko to nie odpowiada jej kwalifikacjom ani doświadczeniu zawodowemu. O sprawie tej rozmawiała w lipcu 2013 r., tj. w kilka dni po odmowie objęcia okresowo powierzonego jej stanowiska pracy, z W. P. - przewodniczącym zakładowych związków zawodowych. Powódka nie pojechała do siedziby działu recyklingu pomimo 2-krotnego wysyłania po nią samochodu z kierowcą. W celu okresowego przesunięcia powódki na stanowisko kierownika działu recyklingu z tego stanowiska „usunięto” w trybie wypowiedzenia zmieniającego M. R., którego kwalifikacje były niższe, a który objął to stanowisko w związku z przebywaniem

dotychczasowego kierownika tego działu na długotrwałym zwolnieniu lekarskim w związku z stanem ciąży.

W dniu 26 czerwca 2013 r. powódka na piśmie wezwała stronę pozwaną do zapłaty wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. W dniach 28 czerwca 2013 r. (w piątek) i 1 lipca tego roku (poniedziałek) powódka przychodziła do pracy, ale nadal odmawiała objęcia okresowo powierzonego jej stanowiska kierownika działu recyklingu. Następnie 2 i 3 lipca wzięła urlop na żądanie, a w dniu 4 lipca 2013 r., zanim zebrała się rada nadzorcza pozwanej Spółdzielni, która miała obradować także nad ewentualną zmianą decyzji w przedmiocie czasowego przesunięcia powódki do działu recyklingu, powódka rozwiązała stosunek pracy w trybie art. 55 § 1¹ k.p.

W toku postępowania sądowego powódka usprawiedliwiała odmowę podjęcia pracy w dziale recyklingu brakiem odpowiednich kwalifikacji do wykonywania tej pracy. W ocenie Sądu Apelacyjnego, takie twierdzenie nie było przekonujące, ponieważ powódka nie wskazywała „w zasadzie jakie to obowiązki, które w tym dziale miałyby wykonywać przerastały jej kwalifikacji i doświadczenie zawodowe”, a ponadto powódka odmówiła podjęcia pracy na powierzonym jej stanowisku bez zapoznania się z zakresem jego czynności oraz nie dokonywała oceny potrzebnych kwalifikacji na tym stanowisku. Sąd ten podzielił twierdzenia apelacji, że rodzaj obowiązków na stanowisku kierownika działu recyklingu nie miał znaczenia dla oceny prawnej odmowy czasowego podjęcia tej pracy. W tym zakresie Sąd argumentował, że M. R. poprzednio zajmujący to stanowisko, „którego usunięto w trybie wypowiedzenia zmieniającego z tego stanowiska aby powódka mogła je zająć”, był pracownikiem z niewielkim doświadczeniem. Do jego zadań należało: pozyskiwanie klientów, odnajdowanie złomowisk, dbanie o sprawy pracownicze, zakup narzędzi, zapewnienie właściwego składowania sprzętu, nadzór techniczny nad narzędziami, który sprowadzał się do tego, aby z narzędzi tych nie korzystały osoby nieodpowiednie. Jeżeli do tych obowiązków dodać czynności związane z likwidacją tego działu, to powódka, w ocenie Sądu Apelacyjnego, miała zdecydowanie wyższe i bardziej odpowiednie kwalifikacje, niż usunięty z tego stanowiska M. R., który „na dodatek” pozostał w tym dziale jako jej zastępca. W takich okolicznościach sprawy, zdaniem Sądu Apelacyjnego, samo

czasowe powierzenie powódce pracy kierownika działu recyklingu na okres 3 miesięcy w trybie art. 42 § 4 k.p. w okolicznościach niniejszej sprawy nie budziło zastrzeżeń. Sąd ten miał na uwadze okoliczność, że wyrok przywracający powódkę do pracy był wydany „dopiero po ponownym rozpoznaniu apelacji powódki (pierwszy wyrok Sądu Okręgowego oddalający żądanie o przywrócenie do pracy został uchylony w trybie skargi kasacyjnej)”. Upływ czasu związany z długotrwałym postępowaniem sądowym o przywrócenie do pracy spowodował konieczność obsadzenia jednego z najbardziej newralgicznych stanowisk - jakim jest stanowisko głównego księgowego, które objęła Prezes Spółdzielni – E. M., która w chwili zgłoszenia się powódki do pracy była w stanie ciąży, „co znaczenie ograniczyło pole manewru pozwanej Spółdzielni. W takiej sytuacji decyzja o przesunięciu powódki do działu recyklingu wynikała z dwóch zasadniczych okoliczności: „z jednej strony pozwana Spółdzielnia potrzebowała czasu na przygotowanie dla powódki stanowiska, na które została prawomocnie przywrócona, a które było zajęte przez osobę objętą ochroną, z drugiej strony istniała realna i uzasadniona potrzeba pokierowania działem recyklingu w związku z zamiarem jego likwidacji, do czego niewątpliwie powódka nadawała się w stopniu o wielu wyższym, niż zajmujący to stanowisko M. R.”.

Postępowanie pozwanej w spornym zakresie było, w ocenie Sądu drugiej instancji, nie tylko zgodne z dyspozycjami art. 42 § 4 k.p., ale było też „działaniem racjonalnym, a w każdym razie materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał wystarczających podstaw do tego, żeby uznać, że pozwana Spółdzielnia czyniła wszystko by przywracającego powódkę wyroku nie wykonać”. Nie było podstaw do przypisania pozwanej złej woli w tym zakresie, „jeżeli uwzględni się opisane wyżej złożone problemy z jego prostym wykonaniem. Materiał dowodowy zebrany w sprawie daje niewątpliwie podstawy do przyjęcia, iż Spółdzielnia przystąpiła do wykonania wyroku przywracającego powódkę do pracy”. Istotną okolicznością w niniejszej sprawie był również data rozwiązania przez powódkę stosunku pracy z pozwaną, którego bezspornie dokonała 4 lipca 2013 r. przed planowanym w tymże dniu posiedzeniem Rady Nadzorczej, która miała rozważyć między innymi powrót powódki na stanowisko głównej księgowej w związku z odmową podjęcia przez nią pracy przez okres 3 miesięcy w dziale recyklingu.

„W aspekcie całokształtu okoliczności sprawy”, Sąd Apelacyjny przychylił się do twierdzeń apelacji pozwanej, że powódka nie podjęła pracy w rozumieniu art. 57 § 1 k.p., a tym samym nie spełniła koniecznej przesłanki do nabycia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. dokonał stosownej zmiany zaskarżonego wyroku Sądu pierwszej instancji.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego: 1/ art. 57 § 1 i 2 k.p. - przez błędną wykładnię polegającą na jego niezastosowaniu do ustalonego stanu faktycznego i nieuzasadnione uznanie, że „nie podjęła pracy w rozumieniu wskazanego przepisu tj. nie miała zamiaru wykonywania pracy i nie pozostawała do dyspozycji pracodawcy podczas gdy zgromadzony materiał dowodowy potwierdza, że powódka dostała urlop wypoczynkowy u dotychczasowego pracodawcy po ustaleniu z nim, że jak zostanie przywrócona do pracy zgodnie z wyrokiem rozwiąże stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą, stawiała się do pracy u pozwanej, poddała się badaniom lekarskim, czekała w siedzibie pracodawcy gotowa wykonywać pracę na stanowisku na jakie została przywrócona bądź innej pracy odpowiadającej jej kwalifikacjom w sytuacji rzeczywistej potrzeby pracodawcy”; 2/ błędną wykładnię art. 48 § 2 k.p., polegającą na uznaniu, że nierozwiązanie umowy w trybie art. 48 § 2 k.p. stanowiło okoliczność przesądzającą o braku woli wykonywania pracy u pozwanego pracodawcy, „gdy w rzeczywistości jest to jedynie uprawnienie przywróconego pracownika i z przeprowadzonego postępowania wynika, że powódka ustaliła z dotychczasowym pracodawcą, że rozwiąże umowę za porozumieniem w sytuacji faktycznego przywrócenia jej do pracy u poprzedniego pracodawcy”;

3/ art. 42 § 4 k.p. - przez błędną wykładnię i niewłaściwe uznanie, że przeniesienie pracownika do innej pracy nie jest zależne od kwalifikacji pracownika i potrzeb pracodawcy, ponieważ „Sąd rozstrzygający sprawę uznał, że powódka poradziłaby sobie z zakresem powierzonych jej czasowo obowiązków nie odnosząc się przy tym do jej kwalifikacji. Ponadto Sąd uznał, że istniała potrzeba pracodawcy w zakresie czasowego przeniesienia powódki do innej pracy bez ustalenia

niezbędnego stanu faktycznego w tym zakresie – stanowisko, na które ją przeniesiono było obsadzone a pozwana miała również inne stanowiska księgowo”;

4/ niewłaściwe zastosowanie art. 39 i art. 177 k.p. oraz art. 48 Prawa Spółdzielczego przez przyjęcie, że „prezes zarządu pozwanej jako osoba chroniona w świetle 177 k.p. nie może w ramach uprawnień do kierowania pozwaną dopuścić powódki jako osoby chronionej w świetle 39 k.p. do pracy na stanowisku głównej księgowej (przez nią zajmowanym) bez decyzji Rady Nadzorczej”.

Ponadto skarżąca naruszenie: - art. 231 k.p.c. przez „jego zastosowanie i oparcie zaskarżonego rozstrzygnięcia na domniemaniach faktycznych niestanowiących wniosków logicznie wynikających z prawidłowo ustalonych faktów stanowiących jego przesłanki oraz sprzecznych z zasadami doświadczenia życiowego, tj.: 1/ fakt nierozwiązania przez powódkę z nowym pracodawcą stosunku pracy w trybie art. 48 § 2 k.p. nie mógł być motywowany obawą o kontynuację przez Spółdzielnię z nią stosunku pracy; 2/ pozwany pracodawca uprawniony był do powierzenia powódce czasowo obowiązków w dziale recyklingu podczas, gdy w niniejszym postępowaniu nie ustalono stanu faktycznego niezbędnego do wysuwania takiego wniosku; 3/ kondycja pozwanej Spółdzielni realnie oceniana nie gwarantuje w dłuższej perspektywie stabilności wynagrodzeń co wskazuje w świetle zasad doświadczenia życiowego, że powódka nie kierowała się znacznie wyższym wynagrodzeniem otrzymywanym u pozwanej, a w konsekwencji nie miała zamiaru wykonywania pracy na rzecz pozwanej; 4/powódka nie miała zamiaru wykonywania pracy, gdyż odczuwała niekomfortową sytuację wracając do Spółdzielni, z której została dyscyplinarnie zwolniona za wykazane poważne naruszenia podczas gdy powyższe okoliczności były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu w sprawie o przywrócenie do pracy i zostały już ocenione we wskazanym postępowaniu jako niestanowiące rażącego naruszenia prawa; 5/ moment złożenia przez powódkę oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę świadczy o tym, że obawiała się ona zmiany decyzji Rady Nadzorczej w sprawie jej czasowego przesunięcia do działu recyklingu i powierzenia jej obowiązków głównej księgowej, co ma rzekomo stanowić o braku zamiaru wykonywania pracy”;

- art. 382 k.p.c. i 316 k.p.c. skutek oparcia wyroku na stanie faktycznym, który nie miał „oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym polegającym na

niewwzględnieniu faktu, że pozwana nie odwołała się od rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia w trybie art. 55 § 1¹ k.p. z powodu niewypłacenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy i niezgodnym z prawem przeniesieniem powódki do innej pracy w trybie art. 42 § 4 k.p., co świadczy, że uznała rozwiązanie za uzasadnione i zgodne z prawem”.

Skarżąca sformułowała następujące zagadnienia prawne przemawiające za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania: „1/ Czy po fakcie zgłoszenia gotowości do pracy w trybie art. 57 § 1 k.p. polegającym na stawieniu się do pracy, wykonywaniu poleceń pracodawcy, podjęciu działań pracodawcy świadczących o reaktywacji stosunku pracy (min. zastosowaniu wobec powódki kary porządkowej), kwestionowaniu prawidłowości działań pracodawcy w zakresie czasowego powierzenia innych obowiązków i odmowie wykonywania powierzonej pracy, ale jednocześnie stawianiu się w siedzibie pracodawcy, można skutecznie podważać rzeczywisty zamiar wykonywania pracy przez przywróconego pracownika? W jakim okresie czasu po faktycznym zgłoszeniu się do pracy przywróconego pracownika można oceniać jego zamiar wykonywania pracy? 2. Czy pracownik przywrócony do pracy na mocy wyroku sądowego odmawiający podjęcia powierzonej w trybie art. 42 § 4 k.p. pracy jako niezgodnej z prawem (niezgodnej z kwalifikacjami, doświadczeniem i nie wynikającej z rzeczywistych potrzeb pracodawcy) ale stawiający się w dotychczasowym miejscu świadczenia pracy może być uznany za niepodejmującego pracy w świetle art. 57 § 2 k.p., tj. nie mający zamiaru wykonywania pracy?”. Ponadto wskazała na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości dotyczących oceny przesłanki zamiaru wykonywania pracy przez przywróconego do pracy pracownika „jako jednej z czterech wypracowanych przez wykładnię prawa przesłanek decydujących o gotowości do pracy, rozumianych jako ‘podjęcie pracy’ w znaczeniu art. 57 § 1 k.p. i warunkujących prawo do wynagrodzenia za czas pozostawania do pracy”.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w całości i orzeczenie o oddaleniu apelacji strony pozwanej, alternatywnie domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu kosztów zastępstwa prawnego za postępowanie kasacyjne oraz

postępowanie przed sądem drugiej instancji, w tym postępowanie zażaleniowe, według norm przepisanych i zwolnienie powódki od kosztów sądowych w części w zakresie opłaty od skargi kasacyjnej z uwagi na jej trudną sytuację materialną i niemożność poniesienia opłaty bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie.

W odpowiedzi na skargę pozwana wniosła o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na brak spełnienia ustawowych przesłanek określonych przepisem art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., ewentualnie o oddaleniu skargi kasacyjnej w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została przyjęta i rozpoznana na posiedzeniu niejawnym, pomimo wniosku skarżącej o przeprowadzenie rozprawy, ponieważ wyjaśnienie sformułowanych w skardze kasacyjnej zagadnień prawnych pozostawało w sferze weryfikacji ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku, co wykluczało możliwość ich abstrakcyjnego wyjaśnienia. Ponadto i przede wszystkim wyjaśnianie postawionych zagadnień prawnych nie miało wpływu na osąd zgłoszonego przez skarżącą roszczenia o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, tj. od 5 lutego 2011 r. (daty uznanego za niezgodne z prawem rozwiązanie bez wypowiedzenia stosunku pracy) do 23 lipca 2013 r. (podjęcia przez skarżącą zatrudnienia u innego pracodawcy - Fundacji [...]).

W poddanej weryfikacji kasacyjnej sprawie istotne było to, że skarżąca po wydaniu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego z dnia 18 czerwca 2013 r., zgłosiła ustnie i na piśmie gotowość niezwłocznego podjęcia pracy na stanowisku głównej księgowej. Pozwany pracodawca nie zmierzał do odmowy wykonania prawomocnego wyroku przywracającego skarżącą do pracy ani nie odmówił jej ponownego zatrudnienia, skoro skierował ją na profilaktyczne badania lekarskie w celu stwierdzenia zdolności do pracy „na stanowisku kierownika, specjalisty ds. księgowości - praca przy komputerze”, ale po przełożeniu wymaganego dokumentu o zdolności do wykonywania takiej pracy skarżąca „została do dnia 26 czerwca 2013 r. zwolniona z obowiązku świadczenia pracy przez prezes zarządu”, która

ówcześnie zajmowała także stanowisko głównej księgowej, z którego niezgodnie z prawem - według prawomocnego wyroku przywracającego do pracy - została zwolniona skarżąca. Wymienione okoliczności świadczyły i przekonywały o ponownym zatrudnieniu skarżącej, która - po uzyskaniu prawomocnego wyroku przywracającego ją do pracy u strony pozwanej - zgłosiła gotowość niezwłocznego podjęcia pracy w rozumieniu art. 48 § 1 w związku z art. 57 § 3 k.p., a także podjęła tę pracę w znaczeniu prawnym art. 57 § 1 k.p., ponieważ została skierowana na badania lekarskie w celu sprawdzenia jej zdolności do wykonywania pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy, a po przedstawieniu wymaganego dokumentu lekarskiego była następnie zwolniona z obowiązku świadczenia pracy do 26 czerwca 2013 r., w którym to dniu stawiała się do pracy na stanowisku, na które została przywrócona prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego. Okoliczności te potwierdzało zgłoszenie przez skarżącą w dniu 24 czerwca 2013 r. gotowości do wykonywania pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy, tj. na stanowisku, na które została przywrócona prawomocnym wyrokiem sądowym, a także podjęcie tej pracy w znaczeniu prawnym art. 57 § 1 k.p. Taki stan rzeczy potwierdzało skierowanie skarżącej w celu uzyskania profilaktycznego zaświadczenia lekarskiego z zdolności do pracy w księgowości oraz zwolnienie skarżącej z obowiązku wykonywania pracy do dnia 26 czerwca 2013 r. na prawnie reaktywowanym poprzednim stanowisku zatrudnienia, które zostało udzielone skarżącej po przedłożeniu pozytywnego profilaktycznego zaświadczenia lekarskiego o zdolności do pracy na stanowisku „kierownik, specjalista d/księgowości - obsługa komputera”. Dopiero w dniu 26 czerwca 2013 r. prezes pozwanej wręczyła skarżącej pismo o przeniesieniu jej w trybie art. 42 § 4 k.p. na okres 3 miesięcy na stanowisko kierownika działu recyklingu, którego nieprzyjęcie przez skarżącą stało się kontestowanym w skardze kasacyjnej pretekstem do zaakceptowanej zaskarżonym wyrokiem odmowy wypłacenia skarżącej dochodzonego wynagrodzenia za „dawny” okres pozostawania bez pracy, pozostający w związku i wynikający z uznanego prawomocnym wyrokiem za niezgodne z prawem dyscyplinarne rozwiązanie stosunku pracy.

Obowiązek niezwłocznego zgłoszenia przez pracownika przywróconego prawomocnym wyrokiem sądowym do pracy na poprzednich warunkach pracy i

płacy ma przede wszystkim znaczenie prawne, a nie faktyczne, co oznacza, że nie zawsze wymagane jest faktyczne podjęcie pracy po prawomocnym przywróceniu do pracy. Przeszkodą w faktycznym podjęciu pracy może być na przykład potwierdzona okresowa niezdolność przywróconego pracownika do pracy lub opór pracodawcy w wykonaniu orzeczenia przywracającego do pracy. Także zwolnienie przez pracodawcę z obowiązku świadczenia pracy pracownika przywróconego prawomocnym wyrokiem do pracy na poprzednich warunkach zatrudnienia stanowi („równoważę”) podjęcie pracy przez przywróconego do pracy na poprzednich warunkach zatrudnienia w rozumieniu art. 48 § 1 w związku z art. 57 § 1 i 3 k.p (por. uchwałę - zasadę prawną - składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 1976 r., V PZP 12/76, OSNCP 1976 nr 9, poz. 187, oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2007 r., III PK 10/07, LEX nr 898862).

Powyższe okoliczności oznaczały, że Sąd drugiej instancji bezpodstawnie i błędnie ocenił zgłoszenie przez skarżącą gotowości niezwłocznego podjęcia pracy w dniu 24 czerwca 2013 r., a także zwolnienie jej z obowiązku świadczenia pracy do dnia 26 czerwca 2013 r., z którego skarżąca nie mogłaby być zwolniona bez uprzedniego podjęcia pracy w rozumieniu art. 48 § 1 w związku z art. 57 § 1 i 3 k.p., przez pryzmat bezpodstawnej i nieuprawnionej - w ocenie tego Sądu - odmowy podjęcia przez skarżącą dopiero w dniu 26 czerwca 2013 r. innej pracy (na okresowo powierzonym jej w trybie art. 42 § 4 k.p. stanowisku kierownika działu recyklingu). Tymczasem kontrowersje dotyczące odmowy czasowego podjęcia innej powierzonej skarżącej dopiero w dniu 26 czerwca 2013 r. nie miały zasadniczego znaczenia dla osądzenia roszczenia o wynagrodzenie za „przeszły” czas pozostawania bez pracy skarżącej w okresie od 5 lutego 2011 r. do 23 lipca 2012 r. W tym zakresie skarżąca powołała się na prawomocny wyrok przywracający ją do pracy i zgłosiła w dniu 24 czerwca 2013 r. gotowość niezwłocznego podjęcia zatrudnienia na poprzednim stanowisku głównej księgowej, a zatem podjęła tę pracę w rozumieniu art. 57 § 1 k.p., skoro pozwany pracodawca skierował ją na badania profilaktyczne, po których zwolnił skarżącą z obowiązku wykonywania pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy do 26 czerwca 2013 r. Oznaczało to, zgłoszenie przez pracownika gotowości niezwłocznego podjęcia pracy po uprawomocnieniu się orzeczenia o przywróceniu do pracy na poprzednich

warunkach pracy i płacy reaktywuje stosunek pracy, jeżeli pracodawca kieruje przywróconego do pracy pracownika na profilaktyczne badania lekarskie, a po ich odbyciu zwalnia go, choćby przejściowo, z obowiązku wykonywania zatrudnienia.

W przedmiotowej sprawie pozwany pracodawca dopiero w dniu 26 czerwca 2013 r. powierzył skarżącej na okres 3 miesięcy do wykonywania pracy na innym stanowisku zatrudnienia (kierownika działu recyklingu). Odmowa skarżącej podjęcia tej innej powierzonej skarżącej pracy nie miała zasadniczego znaczenia prawnego w sporze o wynagrodzenie za czas niewykonywania pracy i przy dokonaniu prawidłowego osądu roszczenia o wynagrodzenie za miniony („dawny”) okres pozostawania bez pracy (od 5 lutego 2011 r. do 23 lipca 2012 r.). Negatywne stanowisko skarżącej, która stanowczo kontestowała okresowe skierowanie jej do innego zatrudnienia, mogłoby podlegać weryfikacji tylko w razie skierowania jej do powierzonej jej w trybie art. 42 § 4 k.p. innej pracy już w dniu 24 czerwca 2013 r. po zgłoszeniu gotowości podjęcia pracy na stanowisku głównej księgowej. Natomiast odmowa skarżącej przyjęcia polecenia skierowania w dniu 26 czerwca 2013 r. do przejściowego wykonywania powierzonej jej innej pracy podlegałaby ocenie prawnej tylko w przypadku zgłoszenia potencjalnego roszczenia, o którym mowa w art. 81 § 1 k.p., tj. roszczenia o wynagrodzenie z tytułu gotowości do pracy od dnia odmowy podjęcia tej innej pracy, co wszakże usuwało się spod przedmiotu osądu roszczenia o wynagrodzenie za miniony („przeszły”) czas pozostawania bez pracy, którego skarżąca dochodziła na innej podstawie prawnej (art. 57 § 1 k.p.).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny powinien zapoznać się z orzeczeniami wydanymi w sprawie skarżącej przeciwko pozwanej o przywrócenie do pracy, a w szczególności z uzasadnieniem wyroku Sądu Okręgowego z 18 czerwca 2013 r., przywracającego skarżącą do pracy w pozwanej Spółdzielni, którego sentencja nie zawierała formuły przywrócenia do pracy „na poprzednich warunkach pracy i płacy”. Ponadto należy ujawnić przyczyny, dla których w wymienionym nie orzeczono o wynagrodzeniu za czas pozostawania bez pracy. Równocześnie, ze względu na skomplikowane uwarunkowania faktyczno-prawne osądzanego sporu - Sąd Apelacyjny powinien przede wszystkim dążyć do ugodzenia spornych stron także po to, aby ugodzona rekompensata nie doprowadziła do zapaści finansowej lub upadłości likwidacyjnej strony pozwanej,

która znajduje się w „krytycznej” kondycji finansowej, ani - w konsekwencji - do potencjalnego pozbawienia miejsc pracy zatrudnionych przez stronę pozwaną innych osób niepełnosprawnych. Także skarżąca powinna rozważyć możliwe trudności z wyegzekwowaniem zasądanego roszczenia w razie potencjalnego postawienia strony pozwanej w stan upadłości likwidacyjnej. W razie niemożności zawarcia ugody sądowej Sąd drugiej instancji powinien rozważyć zasądzenie dochodzonego roszczenia w „stosownej” wysokości po uwzględnieniu skomplikowanych okoliczności sprawy, w tym z potencjalnym odwołaniem się do klauzuli „korygującej” wysokość zasądanego roszczenia z art. 8 k.p.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy wyrokował jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c.

kc